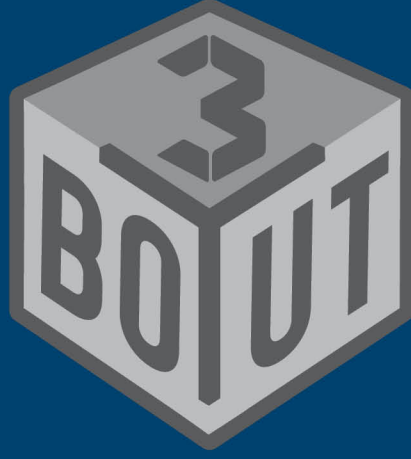

BİLGİ • BECERİ • YETERLİLİK

Türkçe 3

14
föy

Yarıyıl
Tatili Föyü
hediye

BECERİ
TEMELLİ
YENİ NESİL
SORULARLA

tudem®

Sözlük ve Kitap Kullanımı

- Harf ve Hece Bilgisi, Kitapların Bölümleri, Sözlük Sırası

föy 1

★ Alfabetik Sıra

Harf Nedir?

Sesleri yazıda gösteren sembollere **harf** denir.

Ünlü harflerimiz:

a, e, ı, i, o, ö, u, ü

Ünsüz harflerimiz:

b, c, ç, d, f, g, ğ, h, j, k, l, m, n, p, r, s, ş, t, v, y, z

Alfabe Nedir?

Bir dildeki tüm harfleri gösteren işaretlere alfabe denir.

Alfabemizde **21 tanesi ünsüz, 8 tanesi ünlü** olmak üzere toplam 29 harfimiz vardır.

A a	B b	C c	Ç ç	D d	E e	F f	G g	Ğ ğ	H h
I ı	İ i	J j	K k	L l	M m	N n	O o	Ö ö	P p
R r	S s	Ş ş	T t	U u	Ü ü	V v	Y y	Z z	

Sözlük Sırası

Sözcükler, sözlükte alfabetik sıraya göre dizilmektedir. Yani sözcüğün sözlük sırası ile **alfabetik sırası** aynıdır.

Sözlük Sırası Nasıl Bulunur?

1. Sözcüğün **ilk harfine** bakılır. → Kazı - Paça
2. **İlk harfler aynı ise** ikinci harfe bakılır. → Akıl - Artık
3. İkinci harfleri de aynı ise **farklı olan ilk harfe** göre sıralama yapılır. → Yankı - Yanlış

★ Kitapların Bölümleri

Kitaplardan etkili bir şekilde yararlanmak için onların bölümlerini bilmeliyiz. Kitapların başlıca üç bölümü bulunmaktadır:

1. İçindekiler

Kitabın ilk sayfalarında yer alan ve kitaptaki konu başlıklarını **sayfa numaraları** ile gösteren bölümdür.

2. Sözlük

Bilinmediği düşünülen sözcük ya da sözcük gruplarının **anlamalarının** açıklandığı, kitabın sonundaki bölümdür.

3. Kaynakça

Özellikle bilgilendirici kitaplarda yararlanılan kaynakları gösteren ve kitabın sonunda bulunan **listedir**.

Alıştırma

Sözlük ve Kitap Kullanımı

A Aşağıda boş bırakılan kutuları, harflerin alfabe sırasındaki numaralarına uygun olarak tamamlayın.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	C			E				H
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	İ			L	M				P
21	22	23	24	25	26	27	28	29	
R					Ü			Z	

B Aşağıda verilen sayılara karşılık gelen harfleri yazarak şifreli deyimleri bulun.

1

5	19	21	24	8	19	29	15	6
2	6	14	15	6	16	6	14	

2

28	6	15	14	6	17	15	6	21	12		
22	25	28	1	12	17	5	12	21	16	6	14

Alıştırma

Sözlük ve Kitap Kullanımı

Aşağıda harfleri karışık olarak verilmiş sözcükleri görsellerden yararlanarak bulun. Daha sonra bu sözcüklerin ilk heceleri ile başlayan üçer tane sözcük yazın.

A

SARGİLİBYA

Sözcük: .....

1

2

3

B

ÇEKİÇÇİ

Sözcük: .....

1

2

3

C

BEKELEK

Sözcük: .....

1

2

3

D

TİKPA

Sözcük: .....

1

2

3

Alıştırma

Sözlük ve Kitap Kullanımı

Aşağıdaki üzerli harf gruplarında alfabede önce gelen harfi bulup işaretleyin. İşaretlediğiniz harfler bir araya geldiğinde bir cümle oluşturacaktır. Bu cümleyi belirtilen yere yazın.

B G F

H G S

U J İ

B A C

M O Y

E A D

K O İ

N E V

Ö K M

Y P N

K İ L

S T Ş

M P L

L Z O

S T Ü

A R C

R S V

Ü T Y

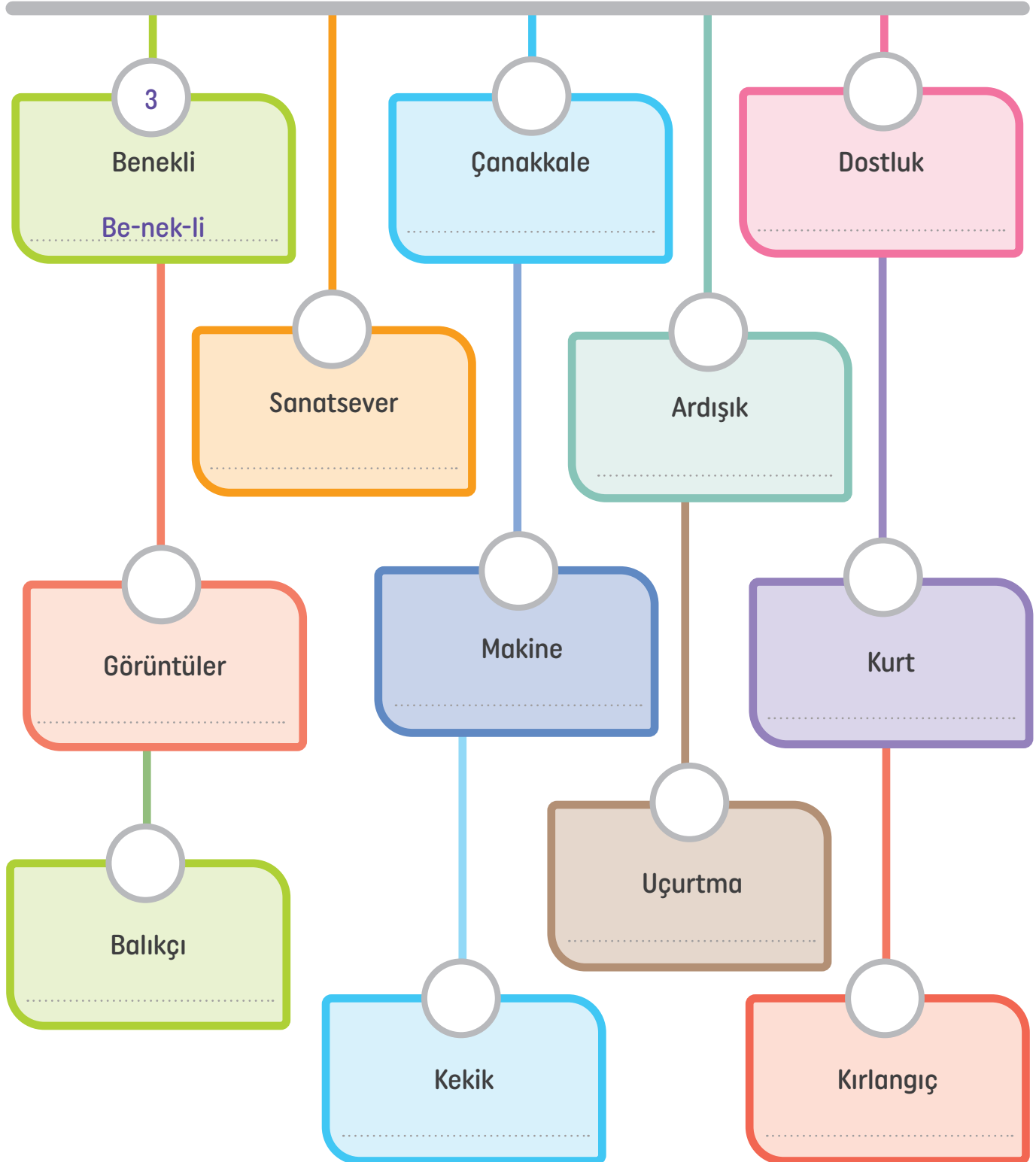
İ İ J

Z Ü R

Cümle:

B

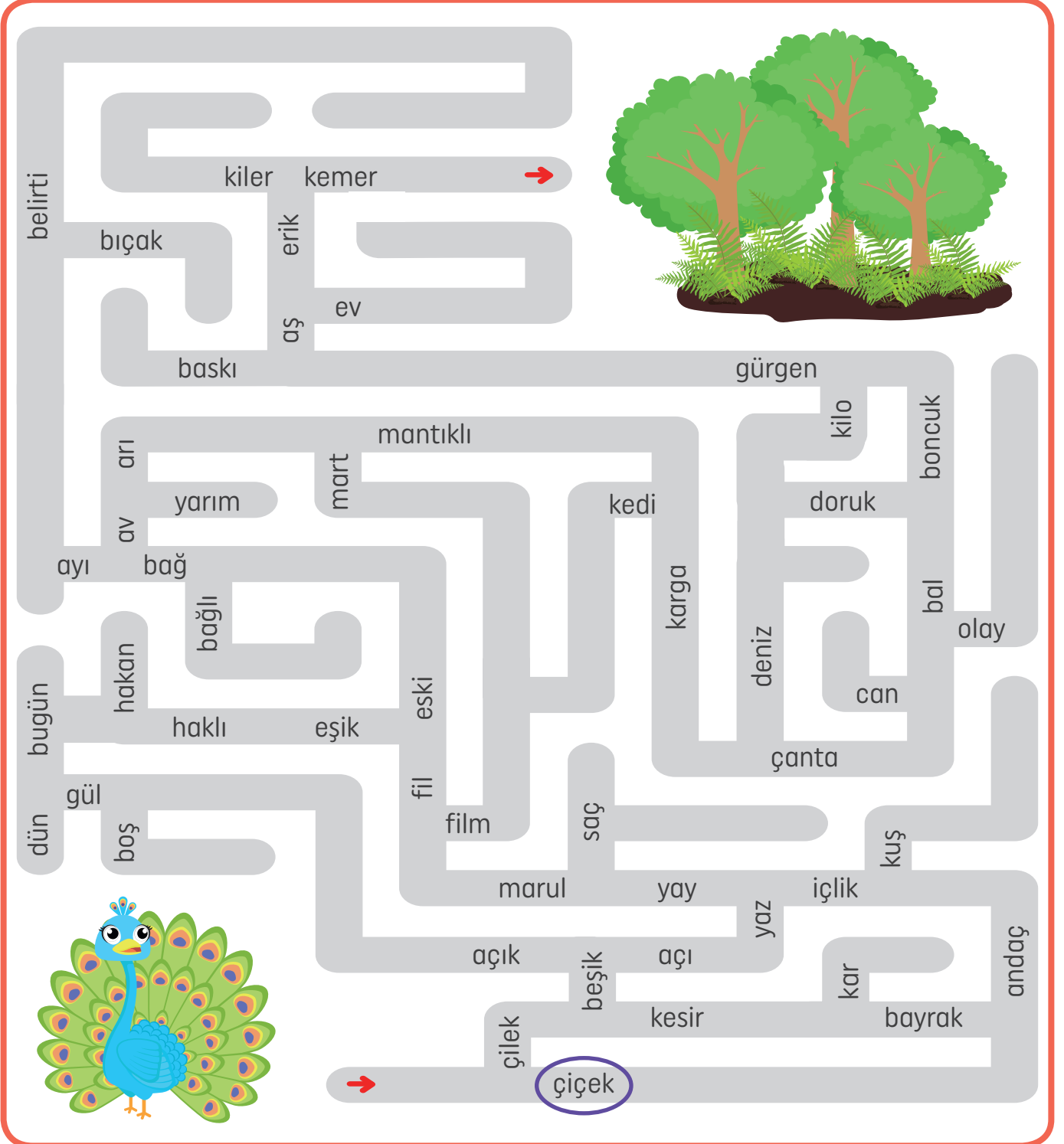
Aşağıdaki sözcükleri hecelerine ayırın ve kaç tane ünlü harf içerdiklerini yazın.

Alıştırma

Sözlük ve Kitap Kullanımı

Labirentteki tavus kuşu, sözlük sırasında başta gelen sözcükleri izleyerek ağaçlık alana ulaşmaya çalışmaktadır. Tavus kuşunun izleyeceği yollar üzerindeki sözcükleri yuvarlak içine alarak onu ağaçlara ulaştırın.

belirti kiler kemer →
bıçak erik ev
aş ev
baskı gürgen
arı mantıklı kilo boncuk
yarım mart kedi doruk
av bağ karga deniz bal olay
ayıl bağı can
bugün hakan haklı eşik eski çanta
dün gül boş fil film sağ kuş
marul yay yaz içlik
açık beşik aç kar andaç
çilek kesir bayrak
çiçek

Aşağıdaki atasözlerini harflerin yapısal özelliklerine dikkat ederek altlarındaki satıra yazın.

1

Deve boynuz ararken kulaktan da olmuş.

Deve boynuz ararken kulaktan da olmuş.

2

Sakla samanı, gelir zamanı.

3

Bir elin nesi var, iki elin sesi var.

4

Mal, canın yongasıdır.

5

Damlaya damlaya göl olur.

6

Öfkeyle kalkan zararlar oturur.

7

Çalışan kazanır, elması kızarır.

8

Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.

Aşağıdaki ikilemeleri harflerin yapısal özelliklerine dikkat ederek karşılarındaki satıra üçer defa yazın. Daha sonra bu ikilemelerin geçtiği birer cümle yazın.

1

Yalan yanlış: Yalan yanlış, yalan yanlış, yalan yanlış

Cümle: Dergide yalan yanlış yazılar var.

2

Akıllı uslu: .....

Cümle: .....

3

Doğru dürüst: .....

Cümle: .....

4

İleri geri: .....

Cümle: .....

5

Uzun kısa: .....

Cümle: .....

6

Azar azar: .....

Cümle: .....

7

Olur olmaz: .....

Cümle: .....

Aşağıdaki sözcüklerin anlamlarını tahmin edin, daha sonra sözlükten doğru anlamlarını bulup yazın ve sözcükleri cümle içinde kullanın.

Kıymet

Tahminin: .....

Sözlük anlamı: .....

Cümle: .....

Merhamet

Tahminin: .....

Sözlük anlamı: .....

Cümle: .....

İmtiyaz

Tahminin: .....

Sözlük anlamı: .....

Cümle: .....

Gösteriş

Tahminin: .....

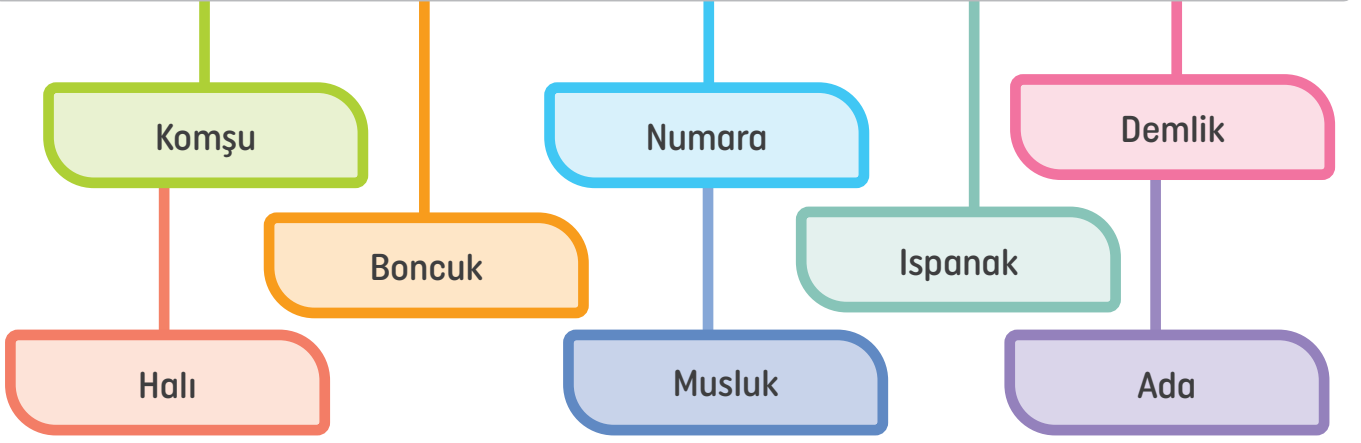
Sözlük anlamı: .....

Cümle: .....

Alıştırma

Sözlük ve Kitap Kullanımı

Verilen sözcükleri numaralanmış kutulara sözlük sırasına göre yazın. Sözlükten bakarak bu sözcüklerin anlamlarını karşılarındaki kutulara yazın.

Sözcük

Anlamı

1	Ada
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	

Deniz veya göl suları ile çevrilmiş kara parçası

Alıştırma

Sözlük ve Kitap Kullanımı

Aşağıda görselleri ile birlikte verilen sözcükleri her kutu kendi içinde olacak şekilde alfabetik sıraya göre numaralandırın.

A

terlik

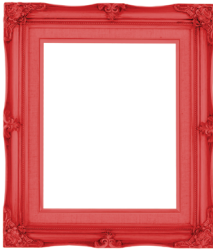

televizyon

telefon

B

çerçeve

kitaplık

kuş

C

marul

maymun

masa

D

gözlük

gazete

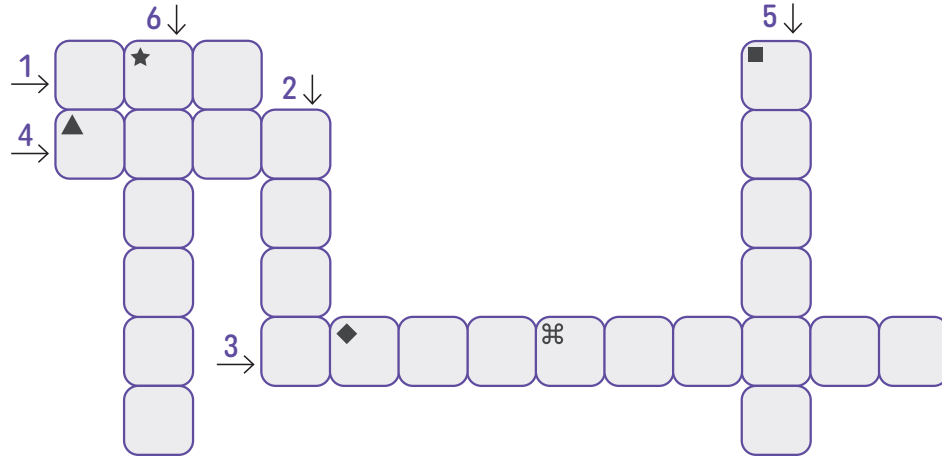
göz

Aşağıdaki ifadelerin karşısına kitapların hangi bölümlerinden alındıklarını işaretleyin.

	İçindekiler	Sözlük	Kaynakça
1 Kitap: Herhangi bir konuda yazılmış eser.	☐	☒	☐
2 Dağın Tepesindeki Kulübe.....17	☐	☐	☐
3 Maket: Mimarlıkta, sanayide ve bazı sanat dallarında yer alan eserlerin taslak durumundaki küçük örneği	☐	☐	☐
4 Eş Anlamlı Sözcükler.....28	☐	☐	☐
5 Tanpınar, Ahmet Hamdi, Bütün Şiirleri, Dergâh Yayınları, 1998.	☐	☐	☐
6 TELGEMEİR, Reina, Sen de Gülümse, Desen Yayınları, 2020.	☐	☐	☐
7 5. Bölüm... Aile Arasında.....60	☐	☐	☐
8 GINNA, Peter, Editör Ne İş Yapar, Deli Dolu Yayınları, 2020.	☐	☐	☐
9 Kaynak: Araştırma ve incelemelerde yararlanılan belge	☐	☐	☐
10 Sertbarut, Miyase, Sarı Maymun, Tudem Yayınları, Kasım 2017.	☐	☐	☐

1. Görselleri verilen hayvanların adları numaralanmış satırlara sözlük sırasına göre dizilecek ve bulmaca bu numaralara yazılan hayvan adlarına göre çözülecektir. Bulmaca çözüldüğünde sembollerle gösterilen kutulardaki harfler şifre bölümüne yazılacaktır.

1. ....
2. ....
3. ....
4. ....
5. ....
6. ....

	★	◆	▲	⌘	■
ŞİFRE:					

Buna göre şifre bölümüne yazılacak sözcük aşağıdakilerden hangisidir?

A) KANIT

B) SANIK

C) YAKUT

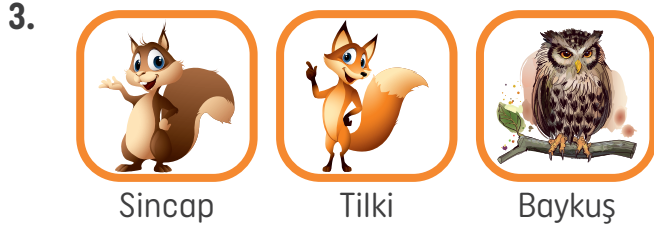
D) YANIK

2. İhtiyar Patika

Sözcüğün ortadaki hecesi aynı kalacak şekilde üç heceli yeni sözcükler türetilcektir.

Buna göre boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilebilir?

- A) Getirmek B) Netice
C) Fetihden D) Politika

Görselleriyle birlikte verilen sözcüklerin sözlük sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Baykuş, Sincap, Tilki
B) Tilki, Baykuş, Sincap
C) Baykuş, Tilki, Sincap
D) Sincap, Tilki, Baykuş

4. **Aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?**

- A) Bir sözcükte ünlü harf sayısı kadar hece vardır.
B) Bir sözcükte ünsüz harf sayısı kadar ünlü harf vardır.
C) Üç harfli ve tek heceli bir sözcükte tek bir ünlü harf bulunur.
D) "Yurt" sözcüğü tek heceden oluşmaktadır.

5. 1 → ya lon ko
2 → kar ma na
3 → rim di in
4 → ce re ten

Heceleri karışık olarak verilen numaralanmış sözcüklerin sözlük sırasına göre dizilişi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1-2-3-4 B) 3-1-2-4
C) 3-2-1-4 D) 3-2-4-1

6.

Sözcük	Sayfa
Terlik	120
Terzi	121
?	122

Yukarıdaki tabloda Türkçe sözlükte yer alan bazı sözcükler ve buldukları sayfa numaraları verilmiştir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi "?" yerine yazılamaz?

- A) Televizyon B) Tören
C) Tütsü D) Torun

7. **Aşağıdakilerden hangisi bilgilendirici kitapların bölümlerinden biri değildir?**

- A) Kaynakça B) Sözlük
C) Hikâye D) İçindekiler

8. Aşağıda bir kitaptan alınan bazı sayfalara yer verilmiştir.

İçindekiler

Şiir Nedir?	9
Şiirde Yapı	13
Şiirde 4D	17
Şiirde Dil	18
Kafiye (Uyak)	22
Redif	26
Şiirde Kullanılan Söz Sanatları	28
Şiirde Benzetme Sanatı	30

Kaynakça

Akal, Aytül ve Mavisel Yener, "Sondördün", Mavi Ay, Ankara, Uçanbalık Yayınları, 2004.
Arıburnu, Orhon Murat, "Aziz Böcek", Buruk Dünya, İstanbul, Adam Yayınları, 1985.
Atilla, Mehmet, "Oyuncaklar", Kafesteki Çikolata, Ankara, Tudem Yayınları, 2010.
Birsal, Salâh, "Uç Bacağım Uç", Köçekçeler, İstanbul, Sel Yayınları, 2014.

Bu sayfalara bakılarak söz konusu kitapla ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Yararlanılan bazı kaynaklara
C) İlk bölümün sayfa sayısına

- B) İçerdiği konuların bazılarına
D) Kitabı kimin yazdığına

9. Cemre, aşağıda karışık olarak verilmiş heceleri düzenleyerek sözcük hâline getirip bu sözcükleri hecelerin altına yazacaktır.

ki	çı	tap	lış	ça	ma	miz	te	lik	za	ğa	ma
.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....	.....

Buna göre aşağıdakilerden hangisi Cemre'nin yazacağı sözcüklerden biri değildir?

- A) Temizlik   B) Mağara   C) Kitapçı   D) Çalışma

10.

Yukarıda numaralanmış görsellerle anlatılan sözcüklerin sözlük sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 1-3-2-4   B) 2-4-1-3   C) 3-1-4-2   D) 4-1-2-3

11. Aşağıdakilerin hangisinde sözcükler alfabetik sırası ile verilmiştir?

- A) Takvim - Tartı - Tanıtım
- B) Silgi - Sineklik - Sinema
- C) Yazar - Yakalılık - Yalnızlık
- D) Doktor - Dolunay - Doğal

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde tüm sözcükler alfabetik sıraya göre dizilmiştir?

- A) Bana bunu sen söylemiştin.
- B) Annem balkonda çamaşır asıyor.
- C) Çiçekleri sulamayı sakın unutma.
- D) Kitaplığına kitapları dizdi.

13. "Yağmur, şemsiye, güneş, çamur, rüzgâr" sözcükleri alfabetik sıraya göre dizildiğinde baştan üçüncü sözcük aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) Şemsiye
- B) Güneş
- C) Yağmur
- D) Rüzgâr

14.

Akıl - Anı - ? - Aşı

Kutudaki sözcükler sözlük sırasına göre dizilmiştir.

Buna göre "?" ile belirtilen yere aşağıdaki sözcüklerden hangisi getirilebilir?

- A) Arı
- B) Ayı
- C) Azık
- D) Açık

15. Aşağıda görselleri verilen hayvanlardan hangisi sözlükte diğerlerinden önce gelir?

16. Unutmuş kardeşim

1

Bebekken ayaklarıyla oynadığını

2

Ve konuştuğunu

3

Uzun uzun parmaklarıyla

4

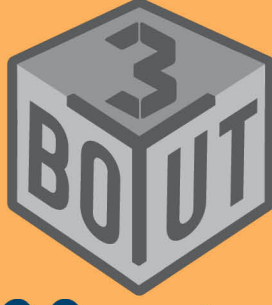
Dili hiçbir sözcüğe dönmezken

Mehmet ATILLA

Bu dizelerde numaralanmış sözcüklerden hangisi sözlükte diğerlerinden sonra gelir?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4

Türkçe 3

BECERİ TEMELLİ
YENİ NESİL SORULARLA

14 f6y

Yarıyıl Tatili F6yü *hediye*

Bu yayında yer alan t6m içerikler,
“okuduęunu anlama ve yorumlama,
akıl y6r6tme, yaratıcı d6ę6nme, problem 6zme”
gibi becerileri geliřtirici niteliktedir.

- Bilgi grafikleri aracılığıyla konuları daha iyi kavrayacak,
- Beceri temelli alıştırma ve etkinlik sayfalarıyla pekiştirme sağlayacak,
- Beceri temelli yeni nesil sorulardan oluřan testlerle yeterlilik 6lecek,
- Yanıtlar f6y6 ile d6n6t sağlayacaksınız.

www.tudem.com

ISBN978-605-285-572-0

9 786052 855720